

DJURETS BETYDELSE FÖR BARNETS KÄNSLOMÄSSIGA UTVECKLING

Text: Elin LeeApple

Antrozologi - interaktioner människa och djur

Antrozologi är ett tvärvetenskapligt ämnesområde som behandlar interaktioner och relationer mellan människor och djur. Man tittar på djur och natur utifrån olika forskningsfält som naturvetenskap, humaniora och samhällsvetenskap, och det kan vara allt från vilda djur, till djur för konsumtion, till sällskapsdjur.

Antrozolog Therese Lilliesköld

Therese är i grunden biolog med inriktning etologi och med en Master i Antrozologi. Hon är idag ensam om titeln i Sverige. Sin masteravhandling skrev hon om barn och djur som lever tillsammans och utsätts för våld i familjen, och hon har även forskat om anknytningen mellan barn och djur.

Therese är mycket engagerad i hur barns utveckling påverkas av kontakt med djur samt hur den empatiska förmågan kan stärkas eller försvagas.

I sitt företag Empatia ger hon föreläsningar på bland annat förskolor, skolor, lärarutbildningar, universitet, länsstyrelser och hon har även föreläst i Sveriges riksdag och på Almedalen.

På seminariet Hästen, folkhälsan och Agenda 2030 pratade Therese om samspelet mellan djur och människor och djurens betydelse för barnets känslomässiga utveckling.

- *Det finns en allmän samhällsbild av att djur är viktiga, men att människor alltid ska prioriteras högre och först vid tex en nödsituation. Känslomässigt fungerar många människor inte på det sättet, då känslorna till djuret är så starka. Man ser det som en familjemedlem, som är jämbördig med en relation till en människa, säger Therese*

Det har visat sig tydligt vid naturkatastrofer när människor ska evakueras och måste lämna sina djur. Även många som lever i utsatthet som t ex hemlöshet väljer ofta djurets välfärd framför sin egen. När man följt dessa grupper har det visat att många väljer att sova ute på gatan istället för att gå till ett härbärke om de inte får ta med sina djur dit.

Djurets betydelse för barnets känslomässiga utveckling

Relationen till djur har ofta en stor påverkan på barn. Innan de formas in i samhällsbilden har många barn den spontana upplevelsen att djur är personer och relaterar till dem som det. I en studie på en grupp barn angav 96% av barnen ett djur bland de viktigaste personerna i sitt liv.

Djur står ofta för social support för barn, och utgör en stark stödfunktion. Med djuret kan de vara sig själva och berätta hur de känner. Barn som lever eller har levt i familjer där det finns våld, har ofta en bristfällig relation till vuxna och då kan att anknytningen till ett djur vara ett stöd för barnet.

Djurens påverkan

Vi människor påverkas både fysiskt och psykiskt av djur. Fysiologiska händelser som att Oxytocin, (som man väldigt förenklat kan säga är ett "må bra-hormon"), utsöndras om vi är nära eller fysiskt interagerar med ett djur som vi tycker om.

Man har vid studier på gruppnivå sett att barn som växer upp med djur har:

- en högre grad av positiva effekterkänslomässigt välmående
- minskad depression
- stärkt självförtroende
- stärkt social förmåga
- minskad upplevd ensamhet

Barn som har varit utsatta för våld väljer hellre att prata genom att berätta om sina djur, och i vissa fall kan det vara den enda ingången som finns.

Forskning har visat att djur kan vara en ingång till att få barn att prata om sina känslor t ex vid förhör, men annan forskning visar också att barns försök att svara och berätta om djur i förhör i Sverige ofta inte fångas upp utan att den som intervjuar ofta skyndar vidare till det hen tänker sig vara den "egentliga" frågan, som handlar om barnet själv.

Therese har också varit delaktig i arbetet med framtagning av material med empatistärkande övningar som används i skolor och förskolor. Djurrelaterade övningar har visat sig påverka barns empatiska förmåga både för djur och människor. Man har också sett att det leder till minskad mobbing och bättre samspel mellan barnen.

Vad tycker du är de viktigaste förmågorna och egenskaper som kan stärkas av relationen till ett djur?

- Djuren hjälper oss till förståelse och medkänsla med andra. Att ha en relation med någon som är olik en själv skapar en förståelse både för sig själv och för andra. Pratar man om måendet så får man en stärkt känsla av sammanhang, att man är någon i världen och blir man accepterad som sig själv, säger Therese.

Läs mer om Therese verksamhet och utbildningar på empatia.se